

[Peter Larsen.]

bokommissionen, og i og for sig var det naturligt, om man afventede handlingsforløbet dér, inden folketinget tager stilling til dem. Men da forslagene er til behandling, skal vi da gerne knytte nogle kommentarer dertil.

Jeg vil da sige, at vi kan være enige med forslagsstillerne i, at den forstærkede strukturændring, der er i gang inden for landbruget i disse år, stiller meget betydelige krav om kapital til udvidelser og forbedringer i bedrifterne, både vedrørende jord, bygninger og maskiner. Men jeg vil have lov til at fremhæve, at de forslag, der her er fremsat, kun peger på en enkelt side af sagen, nemlig de førstegangsetablerede, og det var derfor helt naturligt at spørge: hvad så med de andre? Er det rimeligt blot at pille disse ud og løse eller gøre forsøg på at løse deres problemer og så lade alle de andre og endnu større spørgsmål ligge?

Det havde været rart, om forslagsstillerne havde peget på, efter hvilke retningslinjer man ønskede at løse disse spørgsmål. Det er let at pege på, at der er et problem — det ser vi også — men man må vel have gjort sig visse tanker, visse overvejelser, med hensyn til hvad man vil gøre for at løse problemerne. Vi kan altså være enige i, at der er problemer her, og vi vil da også gerne hjælpe med til løsningen af dem, men jeg må pege på, at det må have et videre sigte; man må ikke standse blot ved dette.

Nu var det ærede medlem hr. Kirkegaard i dag inde på, at det vel nok i overvejende grad skulle ske gennem statslån — sådan måtte vi forstå det, da det ærede medlem sagde, at en del af disse penge skulle være rente- og afdragsfri. Se, det var jo altid en oplysning; det fremgår nemlig ikke af forslaget, om det skal være en ordning med statslån, eller det skal ske gennem en ændring i de gældende låneregler for sparekasser, banker og kreditinstitutioner. Men nu nævner det ærede medlem altså statslån, og så kunne det jo have sin interesse at vide, hvor store beløb det ærede medlem mener der skal stilles til rådighed, hvordan de skal fordeles og på hvilke betingelser.

Jeg tror, man må erkende, at hvis vi skal løse et så stort problem, lader det sig ikke gøre ved at anvende statsmidler i den udstrækning, som er nødvendig. Vi i venstre

tror ikke på denne fremgangsmåde. De kæmpemæssige beløb, der skal bruges til finansiering, må kunne skaffes over de private lånekanaler; men det forudsætter en betydelig bedre opsparing og dermed en større kapitaldannelse, således at man gennem en lavere rente kan få et rimeligt grundlag for tilvejebringelse af disse finansieringsmuligheder.

Der er da i dette billede 2 helt afgørende ting, man må tage i betragtning; for det første, at landbrugets indtjening er af en sådan karakter, at den kan bære de øgede lån til dækning af investeringsbehovet, og for det andet, at lånemarkedet er således, at den fornødne kapital er til stede. Det vil sige, at man glider ind i hele problemstillingen vedrørende den politisk-økonomiske udvikling, og her vil jeg have lov til at hævde, at regeringens politik på afgørende områder har svækket mulighederne for den kapitaldannelse, der er en afgørende forudsætning for, at de unge landmænd kan få startet på et reelt grundlag. Man står her over for store vanskeligheder, når det drejer sig om de nyetablerede, dels fordi de har svært ved at samle kapital nok, dels fordi det først og fremmest er inflationen — og her er vi ved noget meget centralt — som fremkalder prisstigninger, de stigninger, der fremkommer ud over erhvervets rentabilitet. Det er nu engang søgen efter faste værdier, der er prisdannende, og derfor må vi i denne situation navnlig hæfte os ved spørgsmålet om inflationens placering og betydning hele denne sag.

Der er altså mange sider, som skal angribes, hvis man skal løse dette problem, og spørgsmålet er så, om forslagsstillerne er villige til at bidrage til en løsning af de til grund liggende problemer, hvilket må være forudsætningen. På mangfoldige områder har vi jo desværre været vidne til, at dette ikke har været tilfældet, og derfor må vi nok under det kommende udvalgsarbejde vende tilbage til dette.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed gå ind på de mange detaljer og spørgsmål, der rejser sig, men jeg peger på, at disse og andre finansieringsproblemer jo behandles i landbokommissionen. Jeg tror også, det er det rigtige forum, og vi må så håbe, at man i landbokommissionen på disse områder får lidt mere fart på, således at vi snart kan